

11.

missa myöhemmissä artikkeleissa 40-luvun alkupuolelta. Asia voidaan ilmaista näin: jotkut hermosäikeet eivät ole erityisen diskriminoivia värin suhteen, vaan ne reagoivat suurin piirtein samalla tavalla kautta koko spektrin sinisestä ja vihreästä keltaiseen ja punaiseen. Toiset säikeet ovat sitä vastoin selvästi väriä erottavia ja reagoivat spesifisesti joko siniseen, vihreään tai keltaiseen (ja punaiseen) valoon. Tällaisen valikoivuuden laadun suhteen on myöhemmin todistettu olevan olemassa muissakin ominaisuuksissa kuin väriässä sekä muissa aistinelimissä kuin silmässä.

Talvisota

Kun sota syttyi ei Granitin ikäluokkaa, 1900 syntyneitä, kutsuttu aseisiin. Lääkintöhallitus nimitti hänet alkuun Kemion kunnanlääkäriksi sijaiseksi ja sitten Korppoon, Houtskarın ja Iniön pitäjien alue- ja linnakelääkäriksi. Korppoon kirkonkylään Granit organisoı pienen sairaalan ja toteaa nyt, että hänestä ”vähitellen tuli hyvin taitava vetämään hampaita, koska lemmentipeät sotilaat linnakkeissa uhrasivat mielellään mähdän hampaan saadakseen nähdä tyttöystäviään. Muutoin työ oli tavallista vatsakipujen, heikon sydämen, pienten raajamurtumien jne. rutiinia. Hoitaessani synnytyksiä noudatin Fabbe (Fabian) Langenskiöldin hyvää ohjetta: älä koskaan lähde matkaan ilman kätilöä! Näin menestyin professorin maineeni mukaisesti.”

10. Ragnar Granitin rakentama rekisteröintisysteemi 1930-luvun alussa Helsingin laboratoriossa Siltavuorenpenkereellä.

11. Granitin perhekuvassa 1935: Daisyn polvella Michael.

12. Krågskärin saarella Korppoossa 6.8.1937. Valkopaitainen herra on Ragnar Granit.

Ratkaiseva valinta

"Sodassa ja Rauhassa" Leo Tolstoi kritisoi käsitystä, että sotapäälliköiden ja poliittisten suurmiesten päätökset ratkaisevat historian kulun. Hän uskoo, että pikemminkin on kyse syvemmästä sivistyksellisestä ja taloudellisesta välttämättömyydestä. Samalla tavoin voi epäillä yksittäisten tutkijoiden työn merkitystä; jos ei tutkija A tee tiettyä keksintöä, tulee sen tekemään tutkija B hiukan myöhemmin. Mutta se ei estä sitä, etteivätkö yksittäiset keksinnöt ja päätelmät silti voi saada merkittäviä seuraamuksia historian yksityiskohtaisessa kulussa.

Luulen että Ragnar Granit vuonna 1940 teki päätöksen, jolla oli vähintään yhtä suuri merkitys hermofysiologian kehitykselle kuin jollain hänen yksittäisistä oivalluksistaan. Granitille oli juuri talvisodan loppuvaiheessa tarjottu Harvard Medical Schoolin silmälaboratorion johtajan virkaa. Kaikki oli valmiina tulevaisuutta varten Yhdysvalloissa, mikä — ajatellen sitä, että sekä Hartline että George Wald myös toimivat siellä — olisi pitkäksi aikaa tehnyt näköfysiologian melko kokonaan amerikkalaiseksi toiminnaksi.

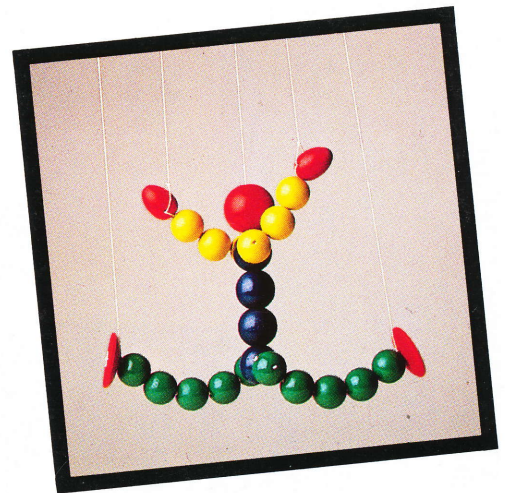
Irti kivuista!

Clotam[®]

tolfenaamihappo

100 mg ja 200 mg

tabletit — kapselit — peräpuikko
tavallisin annostus: 200 mg x 3

GEA/Oy Medikalix Ab

GEA

13.

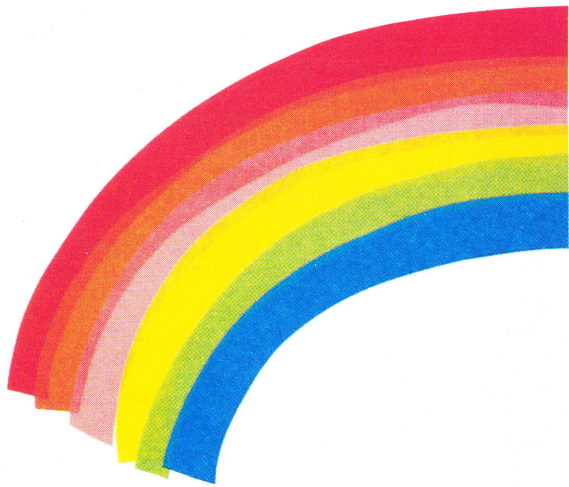
14.

Liput oli jo ostettu, kun tuli vastatarjous Tukholman Karolinska Institutetista. Ajatellen mm. Euroopan uhkaavaa sotatilannetta Granit päätti jäädä kotinurkilleen. Liput Yhdysvaltoihin peruutettiin — sen sijaan muutettiin syksyllä 1940 Tukholmaan ja sodan jälkeen Granit rakensi sinne laboratorion (kuva 1.), Lääketieteellisen Nobelinstituutin Neurofysiologisen osaston, ja siitä tuli todellinen integratiivisen hermofysiologian voimakeskus Pohjolassa ja Euroopassa.

Opettajia ja oppilaita

Sherringtonista oli oppilaitensa kautta tuleva eräänlainen suora kantaisä suurelle osalle myöhempää neurofysiologiaa. Nykyisin toimiva tiedemiespolvi on neljäs hänen jälkeensä. Näöntutkimuksessa ja hermoston lihaskontrollin tutkijoiden piirissä Granitilla on samanlainen asema. Mainitsen tässä vain muutamia esimerkkejä. Monet nykyiset näöntutkijat Englannissa ja Yhdysvalloissa ovat William Rushtonin oppilaita ja oppilaiden oppilaita. Rushton oli vuonna 1948 hakeutunut Granitin luo Tukholmaan oppiakseen jotakin verkkokalvosta. Geoffrey Arden, erit-

Pakkaukset ja hinnat (1.1.1989)	
Tabl. 12,5 mg 100	122,70
Tabl. 25 mg	
30 (läpipainopakkaus)	72,92
100	218,63
Tabl. 50 mg 100	386,65

ACE-estäjä

CAPOTEN[®]
kaptopriili tabl. 12,5 mg, 25 mg, 50 mg

hypertonia
50 mg x 1

SQUIBB

15.

täin vaikutusvaltainen Lontoolainen oftalmologian professori, oli vuoden Granitin oppilaana. Pienestä Suomesta voimme mainita professorit Kai Otto Donnerin ja Valter Eleniuksen, jotka kumpikin alkoivat opiskella verkkokalvofysiologiaa Granitin luona Tukholmassa ja opettivat myöhemmin Helsingissä ja Turussa. Sama koskee Ruotsin ja Norjan hermo- ja lihasfysiologiaa sekä Saksan näköfysiologiaa. Tieteellisosiologiselta kannalta oli hyvin ratkaisevaa se, että englantilaisten, italialaisten ja saksalaisten virta, joka muutoin olisi suuntautunut Yhdysvaltoihin, tuli nyt Tukholmaan.

Tämä ei estä sitä, etteikö Granit myös stimuloinut tutkimusta Yhdysvalloissa. Eräs esimerkki tästä on professori Christina Enroth-Cugell. Hän on syntynyt ja käynyt koulunsa Helsingissä, opiskellut ja väitellyt Granitille Tukholmassa ja tänään hän on ”isoäiti” suurelle osalle yhdysvaltalaisista näöntutkimusta. Puhuessaan ”pojistaan” hän tarkoittaa joukkoa silmäprofessoreita, jotka työskentelevät hajaantuneina yli pohjoisen Amerikan mantereen.

13.

Academia di Medicina (Torino, Italia) myönsi Granitille 10 miljoonan liiran palkinnon nimeltään IIIrd International St. Vincent Prize. Granitin ja Daisy-vaimon lisäksi kuvasa vasemmalla markiisitar Saporete.

14.

Granit esitelmämatkalla Montevideossa, Uruguayssa 1959.

15.

s/y Alonen kapteeni 1956.

16.

Professorit Yrjö Reenpää, Ragnar Granit ja Matti Bergström kirjastossa Siltavuorenpenkereellä.

17.

Ragnar Granit vuonna 1975.

18.

Ragnar Granit Vikminnen kapteeninkodissa kesällä 1988.